

# Nieuwe drachtplanten voor de siertuin

Als je drachtplanten voor bijen zoekt, dan kun je in boeken of op het internet allerlei lijsten vinden met tal van wilde en gekweekte planten die door bijen bezocht worden. Soms staan er planten tussen die wel drachtplant zijn voor diverse insecten, maar waarvan de nectar voor honingbijen moeilijk bereikbaar is. De keuzemogelijkheid is veel groter dan wat we kunnen aanplanten in een tuin. Voor een siertuin wordt de keus voor een drachtplant mede bepaald door de sierwaarde. Gelukkig gaat die bij veel planten samen met de drachtwaarde.

## Omgeving bijenstand

Als je de bijen niet naar speciale drachtgebieden brengt, ben je afhankelijk van de begroeiing in de omgeving van de bijenstand. Sommige imkers hebben het uitstekend getroffen doordat ze vlakbij een linde-laan, park met acacia's of aan de rand van de heide wonen. Woon je in een stedelijke omgeving met kleine tuinen zonder straatbomen, of met bomen die geen dracht geven, dan is het moeilijker. Buitenvijken van steden kunnen goede drachtgebieden zijn door de grote variatie in beplanting in particuliere tuinen en het groen in de wijk. Vooral in het vroege voorjaar en in de herfst is het belangrijk dat er drachtplanten in de directe omgeving van de volken bloeien. Zet in de winter potten met kerstrozen en bolgewassen op het terras of bij de bijenstal. Als de temperatuur maar een beetje gunstig is, slopen ze de bloemen om toch maar bij het stuifmeel te komen.

## Drachtverschillen tussen planten

Wat dracht betreft kunnen er tussen soorten van hetzelfde plantengeslacht grote verschillen bestaan. Niet alle soorten linden, wilgen of esdoorns zijn even belangrijk als drachtplant. Voor gekweekte planten geldt hetzelfde, maar bovendien treden er ook nog verschillen in dracht op tussen cultivars binnen dezelfde soort. Daarover vind je bij de informatie over drachtplanten nauwelijks of geen gegevens. Bij fruitbomen zijn er rassen die geen of weinig goed stuifmeel produceren en zelf wel fertiel zijn. Koop je één appel-, peer- of pruimenboom voor je tuin, dan kies je een zelfbestuiver om vruchten te kunnen oogsten. Consumenten vragen om zonnebloemen en lelies die geen stuifmeel afgeven en dus minder interessant voor bijen zijn. Wie een heidetuin voor zijn bijen wil aanleggen, doet er goed aan bestaande heidetuinen regelmatig te bezoeken en te noteren welke cultivars goed door bijen bevolgen worden.

## Houtige gewassen

Bomen en struiken leveren als drachtplant per vierkante meter meer dracht op dan kruidachtige planten, tenzij het rijk- en langbloeiende drachtplanten betreft. De meeste particuliere tuinen zijn niet groot genoeg om er forse bomen in te planten. Een onbekende lindesoort die niet heel groot wordt en daardoor in aanmerking komt voor een wat grotere tuin is: *Tilia henryana*. Deze soort bloeit al op jonge leeftijd, maar wel later in het seizoen dan haar grote zusters en heeft een zoete geur. Zij is alleen bij gespecialiseerde verkooppunten verkrijgbaar.

## Olijfwilg

Bij de struiken verdient de olijfwilg (uit het geslacht *Eleagnus*) meer aandacht. De meeste soorten zijn bladhoudend en winterhard en bloeien in het voorjaar. Ze kunnen ook gebruikt worden als heg, maar dat vraagt wel het nodige

snoeiwerk. *E. ebbingei* is een van de weinige soorten die in de nazomer bloeien met heerlijk geurende, weinig opvallende bloemen. Er zijn maar een paar soorten *Eleagnus* algemeen verkrijgbaar, voor andere moet je bij gespecialiseerde adressen zijn. Raadpleeg hiervoor het internet.

## Klimop

De afgelopen decennia is de belangstelling voor de volwassen vorm van *Hedera*-soorten sterk toegenomen. Als struik passen ze goed in iedere tuin en voldoen ze ook op een schaduwplek. Bij sortimentsvergelijking bleken er grote verschillen in groei-kracht, bloei(-tijd) en bladeren te bestaan. Door een juiste rassenkeus kun je het hele najaar bloeiende *hedera's* in de tuin hebben en daardoor wintervoer besparen. De besjes zijn goed wintervoer voor de vogels.

## Prunus

*Prunus subhirtella 'Autumnalis'*, die in herfst en winter bloeit met soms een nabloei in het voorjaar, wordt gewoonlijk weinig door bijen bevolgen vanwege de lage temperaturen. In het afgelopen zachte najaar, toen de bloei begon terwijl de boom nog in blad stond, haalden de bijen er veel stuifmeel.

## Kruidachtige planten

Ook bij de vaste planten en éénjarige komen jaarlijks nieuwigheden op de markt die interessant zijn als drachtplant. Door de klimaatverandering komen er kuip- en andere sierplanten uit het Mediterrane klimaat die qua sierwaarde en als drachtplant goed voldoen. Noteer gegevens over bijenbezoek aan onbekende drachtplanten of cultivars en deel die met anderen. Zo schreef Blacquièrè het afgelopen jaar in de Nieuwsbrief van Bijen@wur over zijn ervaring met *Basilicum*. Het ging hierbij om *Ocimum basilicum* cv. 'Magic Blue'. Als bijen een goede drachtbron gevonden hebben, blijven

*Elaeagnus ebbingei*  
Foto De Tuinen van Appeltern



*Tilia henryana*  
Foto Wiert Nieuman

*Persicaria amplexicaulus*  
Foto Wiert Nieuman



## Buitenwijken van steden kunnen goede drachtgebieden zijn

ze die meestal trouw tot de bloei ophoudt of tot zich een betere drachtbron aandient. Voor een objectieve beoordeling dien je verschillende rassen van een drachtplant gelijktijdig aan te bieden, zodat je kunt waarnemen welke de voorkeur geniet. Bij bezoeken aan de sortimentstuin 'Harry van de Laar' in Boskoop en RHS Garden in Wisley (Engeland), stond ik versteld van de grote verschillen in bijenbezoek bij de bloeiende sortimenten heide, Mahonia en Berberis. Door een goede rassenkeus te maken kun je de dracht gemakkelijk verbeteren, zonder op sierwaarde in te boeten.

### Vaste planten

Bij de vaste planten verdienen de enkelbloemige herfstasters meer aandacht. Bij dit gewas zijn er nieuwe typen en rassen, die minder gevoelig zijn voor meeldauw, maar verschillen in bijenbezoek. Door een goede rassenkeus heb je het hele najaar een goede stuifmeelleverancier bij je stand. Een andere nazomerbloeiër, die lang doorbloeit en 's morgens druk door bijen bezocht wordt, is *Persicaria amplexicaule*. Zij behoort tot dezelfde familie als boekweit. Er zijn nieuwe rassen die korter blijven, maar het is niet bekend of ze even goed bevlogen worden.

Een niet zo druk bezochte, maar toch interessante sier- en drachtplant is *Geranium* cv 'Rosanne' (ook verhandeld onder de naam 'Gerwat' en 'Jolly Bee'). Door de lange bloeiperiode tot in het najaar en helder blauwe bloemen heeft ze een hoge sierwaarde. Tenslotte nog een vrij onbekende drachtplant die als bodembedekker op een schaduwplek aangeplant kan worden: *Pachyphragma macrophylla*. Zij bloeit in april met witte bloemen en behoort tot de kruisbloemigen. Omdat ze wil groeien op plaatsen waar veel planten het laten afweten, kan ze toch bijdragen aan een grotere dracht. ●